

מיכתבים

המוח והכוח

על ביקורת טלוויזיונית מסוימת (משדרים חדשות האינתיפאדה, "דיעה אחרת", העולם הזה 14.6.89).

לא פעם שמעתי את השאלה איך זה שאין סאטירה ימנית טובה? אז, הנה, העולם הזה, על ארבעת עמודיו החדשים, "דיעה אחרת", מספק את התשובה: לימור ליבנת.

אבל אנשים פאתטיים לא יכולים לכתוב סאטירה וככלל, ההומור שלהם, בדרך כלל, צולע. קשה מאוד לצחוק על אחר כשהדבר שמעניין את ליבנת באמת זה לבשר לקהל קוראיה, כי היא כוגרת-אניכריטיטה.

אז אל דאגה, לימור היקרה, עדיין קוראים לו (למשורר יצחק לאור) איציק. לפחות החבר רים שלו. אבל חברים כמוך אני לא בטוחה שהוא ירצה.

אבל הבעייה כנראה התחילה כבר אז, כשי עור היית סטודנטית ולא הנגת בריחות ש" סיפרו לך חבריך ללימודים. כנראה שמאותן סיבות את מבכה היום עיכוב של רבע שעה בהקרנת אלקסיס, או, אולי, זה חלק מההומור שלך?

ובקשר להצעתך לקיצור המיקרופון של כרמית גיא, או, כפי שאת אומרת, במפורש, לפיטוריה, זו, כנראה, באמת, האפשרות היחידה שיתפנה, אי-פעם, מקום לאנשים כמוך. אם לא כמות, או כחוק?

ענבל פרלסון, יפו

הטלאי הירוק

על הציור הבדיוני שהראה ערביים שואים טלאי ירוק (הצני לום הזה", העולם הזה 7.6.89).

הציור הזה הוכיח לי את הכותרת המפורסמת, שהופיעה בעיתון הציורני בברלין ביום ה' 4 באפריל 1933, ימים אחרים אחרי שארולף היטלר נבחר כראש-הממשלה של הרייך. בעיתון "ידעוה רודנשוואו הופיעה אז כותרת, שנכנסה ישר להיסטוריה של העם היהודי: "שאוהו בגאון, את הטלאי הצהוב".

אגב, זה היה שנים לפני שהיהודים אמנם חוייבו לשאת טלאי צהוב.

חיים רובנברג, רמת-גן

נבואת אריאל

על איור לסיפור בדיוני ("הציור הזה", העולם הזה 7.6.89).

מותר לו, להעולם הזה, להתקטט בנוצות שלו ולהראות לנו, שחור על לבו, כיצד נבוי אה, ילירות איור שלייוה סיפור בדיוני שהר פיע בהעולם הזה לפני 34 שנה, התגשמה החודש באריאל, שבה הוחלט לחייב עובדים ערביים בנשיאת טלאי מזהה.

יפה מאוד (ומצער מאוד). אבל מדוע אין העולם הזה מוצא לנכון לפרסם את הנבואות שלו שלא התגשמו? דב גפן, תל-אביב

עלייה וירידה

על מטבע לשון עברי ("איגרת ה' עורד", העולם הזה 14.6.89).

זכותו של הקורא פו לחיות באוסטרליה. אבל אין לו כל זכות לנגח את הלשון העברית. לכתוב, כפי שהוא כותב, כי מטבע-הלשון שון - עולים לארץ-ישראל, הוא מילה טיפית, רק מעיד כי הקורא פו קצת שכח את העברית שלו.

בעברית מקובל לומר, מימים ימימה, כי לארץ עולים. בדיוק כמו שמקובל לומר, למשל, שלמצריים יורדים.

חנן אקרמן, נס-ציונה

הבלם מן השיריון

על דרכו של קצין צה"ל בכיר (מה

הוא קופץ", העולם הזה 14.6.89). לכתוב על תתיאלוף אורי בן-ארי, חבר צוות הפקת-הלקחים של האלוף משה בר-כוכבא, שהוא - קצין שהגיע לשיאו במילחמת-קרב, ואת בורות פשוטה, אם לא עזות מצח.

בן-ארי, מלוחמה הגדולים של מלחמת-העצמאות (קטמון), אמנם היה שיריונאי גדול במבצע-סיני של 1956, אבל שיאי הקאריירה שלו היו במלחמת ששת-הימים, עת שטף, עם שיריוניו, מקריית-ענבים מיוזחה וכבש תור כמה שעות את רמאללה ויריחו, ויותר מזה במלחמת יום-הכיפורים, כאשר היה סגנו של חיים בר-לב, שהועזק מכס השר שלו בירוש-

שיריונאי בן-ארי קטמון. קדש, קאהיר

לים ובן-ארי סייע בידו לבלום את ההתמטות טות בחזית-הדרום וליוזם את התפנית שהביאה את צה"ל למרחק 100 קילומטר מקאהיר.

מתוך ידע אישי

על מיספר הטנקים של צה"ל 1948 (מה הוא קופץ", העולם הזה 14.6.89).

אין זה נכון שצה"ל נכנס למלחמת-העצמאות עם טנק אחד בלבד. מתוך ידע אישי אני יכול להעיד כי צה"ל נכנס לאותה מלחמה עם שני טנקים לפחות.

היו אלה שני טנקים בריטיים מסוג קרד מוול, שאותם גנבו חיילים בריטיים מן הצבא הבריטי והסותרו, עד יום צאת הבריטים מן הארץ, בשכונת-מגוריי באתם ימים, בית-הכרם בירושלים.

★★★

בכתבת-השער של הגליון האחרון על מחלת-האיידס, הרשמטמ בטי עזת שם הכותב: עורד רכטמן.

העולם הזה

השבועון של ישראל

העורך הראשי: אורי אבנרי
מנהל: אברהם סיטון
מנהלת מחלקת-מדורעות:
רינה מיטרני

המערכת והמינהלה:

תל-אביב, רחוב גורדון 3
(ת.ד. 136, מיקוד 61001)
טלפון: 03-232262/3/4

פקס: 03-245130
המו"ל: העולם הזה בע"מ
הרפסה: הדפוס החדש

הפצה: גז
תל-אביב, יד חרוצים 7
טלפון: 03-377056

המנהל הכללי: דוד גרשונוביץ

כמעט את כולם ב-30 שנה ויותר, כנראה לנתח את בעיות-היסוד של המדינה ולהציע את הפיתרון הנכון?

גם אז לא ישבו במערכת העולם הזה נבויים. מעולם לא היה בשבועון זה מערכת אידיאלוגית. שהגיעה למסקנותיה על-פי סיפרי-קרב אלה או אחרים.

אם הקדמנו כמעט את כולם ב-30 שנה, הרי זה מפני שראינו את המציאות של אז כמו שהיתה באמת, ולא כפי שהאחרים רצו שתהיה. ניתחנו את העובדות כפי שהיו, וגילינו ביניהן עובדה ששום גורם אחר במדינה לא רצה לראות אותה, קיומו של העם הפלסטיני, גם אחרי המהפכה הכבירה של מלחמת-העצמאות.

מכאן הגענו למסקנה שלא יהיה שלום בלי הסדר בין ישראל והעם הפלסטיני, ושהשלום יתכן רק אם נדבר עם המנהיגות הלאומית הפלסטינית ונעזור לה להקים מדינה עצמאית משלה לצד ישראל.

זה נשמע או כרעיון משוגע באוזני כל מי שלא היה מסוגל לנתח את המציאות כמו שהיא, כל מי שהיה שבו כידי קונספציה זו או אחרת. זה כלל את כל העיתונאים בארץ ואת כל המיפילגות, מחרות ועד מק"י.

מדוע זה רלוונטי כיום? רק בגלל סיבה אחת: העולם הזה משתמש באותם הכלים גם כיום. כנראה לנתח את הבעיות. אין הוא מחפש "יחודיות", אלא אמת. איננו באים להפתיע ולהדהים, אלא לעזור לקורא לראות את המציאות כמו שהיא, ולהסיק ממנה מסקנות נכונות.

הכלים שלנו: ראיית הרברים כמו שהם, בלי מיספיים אידיאלוגיים; אומץ-הלב להגיד את הרברים הנכונים - גם כשהם בלתי-פופולריים; הנכונות לחוות את העתיד על פי נתוני ההווה, גם כשהתחויות נשמעות יוצאות-דופן. וזהו הייחודיות שאנתנו שואפים לקיימה.

כל זה אינו נחוץ לאדם שלא איכפת לו מה קורה ומה יקרה למדינה שלו, להכרה שלו. אבל זה דרוש לאזרח אחראי, המבטק להיות שותף אמיתי לבניית חיינו כציבור וכפרטים. אילו הייתה דעת-הקהל בישראל מקבלת את הניתוח שלנו כעניין הפלסטיני לפני 25 שנים, הייתה המדינה כולה עולה כבר אז על דרך-השלום. העובדה שניתוח זה הופך לנחלת הרוב רק עכשיו, אחרי מלחמת-האינתיפאדה, עולה לנו במחיר יקר מאוד בכל תחומי חיינו.

זה נכון גם לגבי כל בעייה ציבורית, פנימית וחיצונית, העומדת כיום לפני המדינה.

המדינה.

אימרה צרפתית

אגב, אחת הקוראות שלחה לנו השבוע אימרה, שהיא מצאה בספר צרפתי. "אם לא מבינים אותך, אולי זה מפני שאתה מכין דברים לפני האחרים."

א.א.א.

קניא יני.

בשני עמודים רצופים בגליון הזה יש ריעות שונות על נושא אחד: סירטו של מרסל אופולס, מלון טרמינוס.

במסגרת 23-22 מותח צני ינאי ביקורת על הסרט, ומביע את הדיעה שהיה מוטב לקצרו בהרכב. בעמוד 24 מעניקה עדנה פיינר לטרט כמו שהוא את הציון "מצויין". לפני חודשים כתבתי גם אני כמה דברים על הסרט הזה, כמדור יום אישי, (העולם הזה 2697), אחרי שראיתיו בהקרנה מוקדמת ואי-חרי ששוחחתי במשך כמה שעות עם אופולס עצמו. הייתי מוכן לראות את הסרט הזה גם באורך כפול ומכופל.

שלושה אנשים, שלוש ריעות שונות. מישור יכול לשאול: אז למי להאמין? מדוע אין העולם הזה מחליט קודם כל מה דעתו, לפני שהוא מגיש את ביקורתו לקוראים? אבל לשני אנשים שנים לא יכולה להיות דיעה אחידה על יצירת-אמנות. כנראה לכתוב בביקורת על יצירה, מביא כל מבקר עימו את אמות-המידה שלו, שעוצבו על-ידי עברו, חינוכו, חזיונותיו.

סרט זה עוסק בכיבוש הנאצי באירופה, ובמיוחד באדם גרמני אחד, קלאוס בארבי, מראשי הגסטאפו בעיר ליון בצרפת. יש ברוב רכיב תיעודי, יש בו רכיב קולנועי, יש בו רכיב רעיוני-פילוסופי.

צני ינאי, זה כילד תחת הכיבוש הנאצי (באסטיה), וב לארץ אחרי המלחמה. הוא הוגה-דיעות, עוסק בפילוסופיה וחוכב-קולנוע. עדנה פיינר גולה בארץ, והיא מבקרת קולנוע מיקצועית. אני עצמי הייתי כימי זה שזאה בארץ, אך לפני כן חיברת את הגרמנים מקרוב. אני מתייחס לקולנוע ככל צופה רגיל.

שלושה אנשים, שלוש גישות. זה טיבעי, וכך זה צריך להיות.

על סמך ריעות אלה, צריך הקורא להחליט, קודם כל, אם ללכת לראות סרט זה בכלל. אני מקוה שהביקורות שלנו ישכנעו אותו לעשות כן. אחר-כך יוכל להיעזר בבדיקות אלה, כבולן ביחד ובכל אחת מהן לחזר, כדי לגבש לעצמו דיעה עצמאית.

זוהו תפקידו של העולם הזה בכל השטחים.

לחיות ייחודי

נבחת השבוע בוויכוח של כמה אנשי מיקצוע על העולם הזה. אחד מהם אמר: פעם היו העולם הזה ריעות ייחודיות. הוא הטיף להקמת מדינה פלסטינית ולהידברות עם אש"ף. עכשיו התקבלו ריעות האלה על-ידי חלק גדול של הציבור. כבר אין צורך לקנות את העולם הזה כדי לקרוא כתבה על הצורך בהידברות עם אש"ף. זה שהעולם הזה הקדים כמעט את כולם ב-30 שנה בהשמעת ריעות אלה אינו רלוונטי.

זה נכון, כמוכן.

אבל זה גם מאוד לא-נכון.

השאלה היא: מדוע הקדים העולם הזה